

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. D. Magistri Petri Lombardi Novariensis Episcopi
Parisiensis. Sententiarvm Libri IV. quibus vniuersæ
Theologiæ summa continetur**

Petrus <Lombardus>

Mogvntiæ, 1632

Distinct. XLVII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38829

sanctorum testimoniis plenius approbatur: dicimus, Deum non velle mala fieri: nec tamen velle non fieri neque nolle fieri? Omne ergo quod vult fieri, fit: & omne quod vult non fieri, non fit. Fiant autem multa, quæ non vult fieri, vt omnia mala

QVOD VOLVNTAS DEI SEMPER

impletur de homine quocunque se vertat.

DISTINCT. XLVII.

VOLVNTAS quippe Dei semper efficax est, vt fiat omne quod velit, & nihil fiat quod nolit: quæ de homine semper impletur, quocunque se vertat. Nihil enim (vt ait Augustinus) in libero arbitrio constitutum superat voluntatē Dei: & si faciat contra eius voluntatem, tamen contra eius voluntatē, quæ ipse est nihil putandum est, ita fieri tanquam velit fieri, & non fiat: vel nolit fieri, & fiat. Illa enim voluntas, vt ait Aug. in Enchir. semper impletur, aut de nobis, aut à nobis. De nobis impletur: sed tamen non implemus eam quādo peccamus. A nobis impletur, quādo bonum facim⁹: ideo n. facimus, quia scimus placere Deo. Ita & de homine semper Deus implet suam voluntatē: quia nihil facit homo, de quo Deus non operetur q̄ vult. Nō n. vult Deus, vt peccet homo quilibet. Si autem peccauerit, pœnitenti vult parcere, vt viuat. in peccatis vero perseuerantem punire, vt iniustitiæ potentiam contumax nō euadat. Sicut alios ab æterno præparauit ad pœnam, ita alios præparauit ad gloriam: & hæc sunt magna opera Domini, exquisita in omnes voluntates ei⁹. Et tā sapiēter exquisita, vt cū angelica & humana creatura peccasset, i. non q̄ ille, sed quod voluit ipsa fecisset, etiam p̄ eandem creaturæ voluntatem, qua factum est quod creator non voluit, impletet ipse q̄ voluit: bene vtens etiam malis tanquam summe bo-

*Quod volū-
tas Dei sem-
per fit effica-
x.*

*Aug. c. 100.
in Enchyr.*

*Psalm 100.
Aug. in En-
chyridio, c.
101. in prin-
cipio.*

me bonus ad condemnationē, quos iuste præde-
stinavit ad pœnā, & ad eorum salutē quos benignè
prædestinavit ad gratiam. Quantum n. ad ipsos
attinet, q̄ Deus noluit fecerunt: quantum vero ad
omnipotentiam, eius voluntatem fecerunt, de i-
p̄s facta est voluntas ei⁹. Præterea namq̄ magna
opera Domini, sunt exquisita in omnes volūta: es
eius, vt miro & ineffabili modo nō fiat præter ei⁹
voluntatē, q̄ etiā fit contra ei⁹ voluntatem: q̄
non fieret si non sineret: nec vsiq̄ nolens sinit, sed
volens: nec sineret bonus fieri malē: nisi omnipo-
tēs etiā de malo posset facere bonum bene. His
verbis euidenter monstratur quod voluntas Dei
æterna semper impletur de homine: etiā si faciat
homo contra Dei voluntatē. Sed attendendū est
diligenter quomodo in superioribus dicitur fieri
aliquid contra Dei voluntatē, quod tamen non fit
præter eā, & qualiter intelligendum sit illud: quā-
rum ad se, fecerunt q̄ Deus noluit: quantum verò
ad omnipotentiam Dei, nullo modo id facere va-
luerunt. Videtur enim ista superioribus obuiare
vbi dictum est, voluntati eius nihil resistere.

Hic aperit dicens diue: sis modis supra accipi

Dei voluntatem.

B

Verum vt supra diximus, voluntas Dei diuersis
modis accipitur: quæ diuersitas in p̄dictis verbis
si diligēter notetur, nihil ibi cōtradictionis reperi-
tur. Vbi enim dicit non fieri præter eius voluntatē
etiā q̄ fit contra eius voluntatē dissimiliter ac-
cepit voluntatē: & non ipsam voluntatē quæ De⁹
est & sempiterna est: sed ei⁹ signa prædictis verbis
intelligi voluit, id est, prohibitionem siue præce-
ptionem & permissionem. Multa enim sunt con-
tra Dei præceptum vel prohibitionem, quæ ta-
men non sunt præter eius permissionem. Ipsius
namque permissione omnia sunt mala: quæ ta-
men præter eius voluntatem sempiternam sunt.

§ 2 Sicut

*In tom. 8. e-
narratione
ad Psalm.
16. vers. 5.
In medio c.
100. in En-
chiridio.*

*Greg. ca. 11.
li. 6. moralis
expositionis
in Iob ad il-
lud c. 5. Qui
comprehen-
dit sapien-
tes in astutia
eorum.*

*August. in
princip. ca.
102. tom. 3.*

Sicut August. dicit super illum locum psal. Vt non loquatur os meum opera hominum. Opera enim hominum dicit ea quae mala sunt, quae praeter Dei voluntatem fiunt quae ipse est: sed non praeter eius permissionem, quae ipse non est. Appellatur tamen ipsa Dei voluntas, quia Deus volens finit mala fieri. Fiunt & contra eius praecipionem vel prohibitionem, sed non contra eius voluntatem quae ipse est: nisi dicantur contra eam fieri, quia praeter eam fiunt. Contra eam quippe nihil ita fit, ut velit fieri quod non fiat, vel nolit fieri & fiat: quod euidenter ibi August. notat, ubi ait: Quantum ad ipsos attinet, quod Deus noluit, fecerunt: quantum vero ad omnipotentiam Dei, nullo modo id facere valuerunt. Ac si diceret, fecerunt contra Dei praecipionem quod appellatur voluntas, sed non fecerunt contra Dei voluntatem omnipotentem, quia hoc non valuerunt: illud valuerunt, & ita per hoc quod fecerunt contra Dei voluntatem, id est, praecipionem, de ipsis facta est voluntas eius, id est, impleta est voluntas eius sempiterna, quae eos damnari volebat. Unde Gregor. super Gen. Multi voluntatem Dei peragunt, unde mutare contendunt, & consilio eius resistentes obsequuntur: quia hoc eius dispositioni militat, quae per humanum studium resultat. Hic aperte ostenditur, quia dum mali consilio ac praecipio Dei resistunt, quae voluntas Dei appellatur, eam faciunt unde voluntas eius quae ipse est, impletur: quae dispositio vel beneplacitum vocatur. Nam ut ait Aug. in Ench. quante libet sint voluntates angelorum & hominum bonorum vel malorum, vel illud quod Deus vel aliud volentium quod Deus, omnipotentis voluntas sepe inuicta est: quae mala esse nunquam potest, quae etiam dum mala irrogat, iusta est: & profecto quae iusta est, mala non est. Deus ergo omnipotens siue per misericordiam cuius vult misereatur, siue per iudicium quod vult obdurat, nec iniquum aliquid facit,

nec

nec nisi volens quicquam facit, & omnia quæcun-
que vult facit.

*Summatim perstringit sententiam predictorū addens qua-
re Deus præcepit omnibus bona facere & mala
vitare cum non velit hoc ab omni-
bus impleri.* C

EX prædictis liquet quod voluntas Dei quæ ip-
se est, semper inuisita est, nec in aliquo quassatur,
sed per omnia impletur. Consilium vero eius &
præceptio siue prohibitio non ab omnibus implē-
tur quibus proposita & data sunt. Neq; ideo præ-
cepit omnib⁹ bona, vel prohibuit mala, vel cōsu-
lit optima, quod veller ab omnibus bona quæ p̄-
cepit fieri, vel mala quæ prohibuit, vitari. (Si enim
vellet, utiq; & fierent, quia in nullo potest ab ho-
mine superari vel impediri eius voluntas) sed ut
iustitiam suam hominibus ostenderet, & mali es-
sent inexcusabiles. Denique ut boni ex obedientia
gloriam, mali ex inobedientia poenā sentirentur,
sicut vtrisque ab æterno præparauit. Ea ergo quæ o-
mnibus præcepit vel prohibuit, à quibusdam vo-
luit fieri vel vitari, sed non ab omnibus: & quædā
personaliter præcepit, & in veteri, & in noua lege:
quæ ab eis quibus præcepit fieri voluit: ut Abrahæ
de immolatione filii & in Euangelio quibusdam
curatis, quibus præcepit nec cui dicerent.

*Genes. 22. a
Marcii d*

QVOD ALIQUANDO HOMO BONA
*voluntate aliud vult, quam Deus: & aliquando ma-
la, id quod Deus bona volunta-
te bona vult.*

DISTINCT. XLIII. A

SCIENDVM quoque est, quod aliquando mala
est voluntas hominis idem volentis quod De⁹
vult fieri: & aliquando bona est voluntas homi-
nis, aliud volētis quam Deus. Ut enim bona sit ho-
minis voluntas, oportet attendere quid cōgruat

*Qualiter
voluntas
nostra diuī-
na confor-
metur.*